

Контроль витрат на відновлення України

#10, червень 2024 р.

brp.org.ua

Зміст

- Нормативне регулювання
- Перебіг та фінансування відбудови
- Аналіз закупівель відбудови
- Журналістські розслідування (відбудова у медіа)
- Тема місяця: Build back better
- Моніторинг окремих напрямків: водогони, розмінування

Нормативне регулювання

Нормативне регулювання

Верховна Рада підтримала в цілому [законопроект №4254](#) «Про публічні консультації», що має забезпечити більшу прозорість органів влади, а також залучити громадськість до розробки рішень

[Законопроект №11057](#) про обов'язкову публікацію цін будівельних матеріалів рекомендовано профільним комітетом до ухвалення в першому читанні (законопроект було зареєстровано у ВРУ 4 березня 2024 року)

Виглядає так, що поки що зупинилась робота над зміною Архітектури планувальних документів

Також не зовсім зрозуміло, яка доля плану дій з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, яку було розроблено, але досі не схвалено урядом

Затримка пов'язана з тим, що ситуація навколо реорганізації МінВідновлення залишається відкритою: ймовірно, буде створено МінІнфра та МінРегіон на базі старого міністерства, але чи точно, і хто очолить міністерства, поки незрозуміло

Водночас функціонал DREAM, ймовірно, можуть розширити до сфери управління публічними інвестиціями

Перебіг та фінансування відбудови

DREAM – поки що залишається експериментом

Кількість проєктів зростає, як і потреба у фінансуванні

Станом на 27 червня:

5193 проєкти на стадії ініціації та виконання (+809 проєкти за місяць): 277 млрд грн потреба у фінансуванні (+65 млрд грн), з них підтверджене фінансування становить лише 52 млрд грн (+3,3 млрд грн):

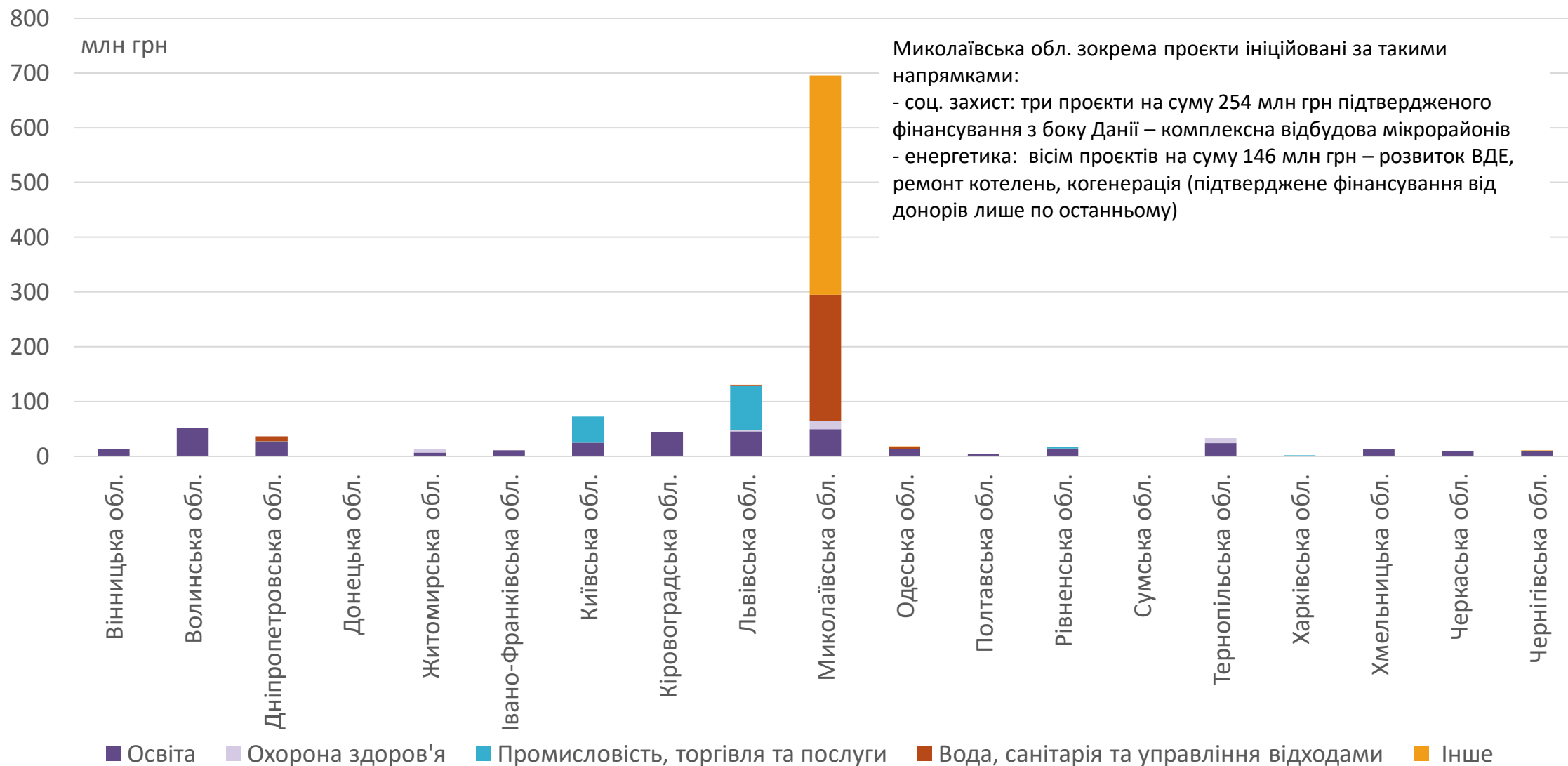
- Стрімко зросла кількість проєктів, які виконуються – 3083 порівняно з 2492 проєктів місяцем раніше: АЛЕ підтверджене фінансування зросло лише на 3 млрд грн до 47 млрд грн, тоді як потреба становить 199,7млрд

DREAM може стати інструментом в системі управління публічними інвестиціями

Кількість проєктів, що додали на DREAM

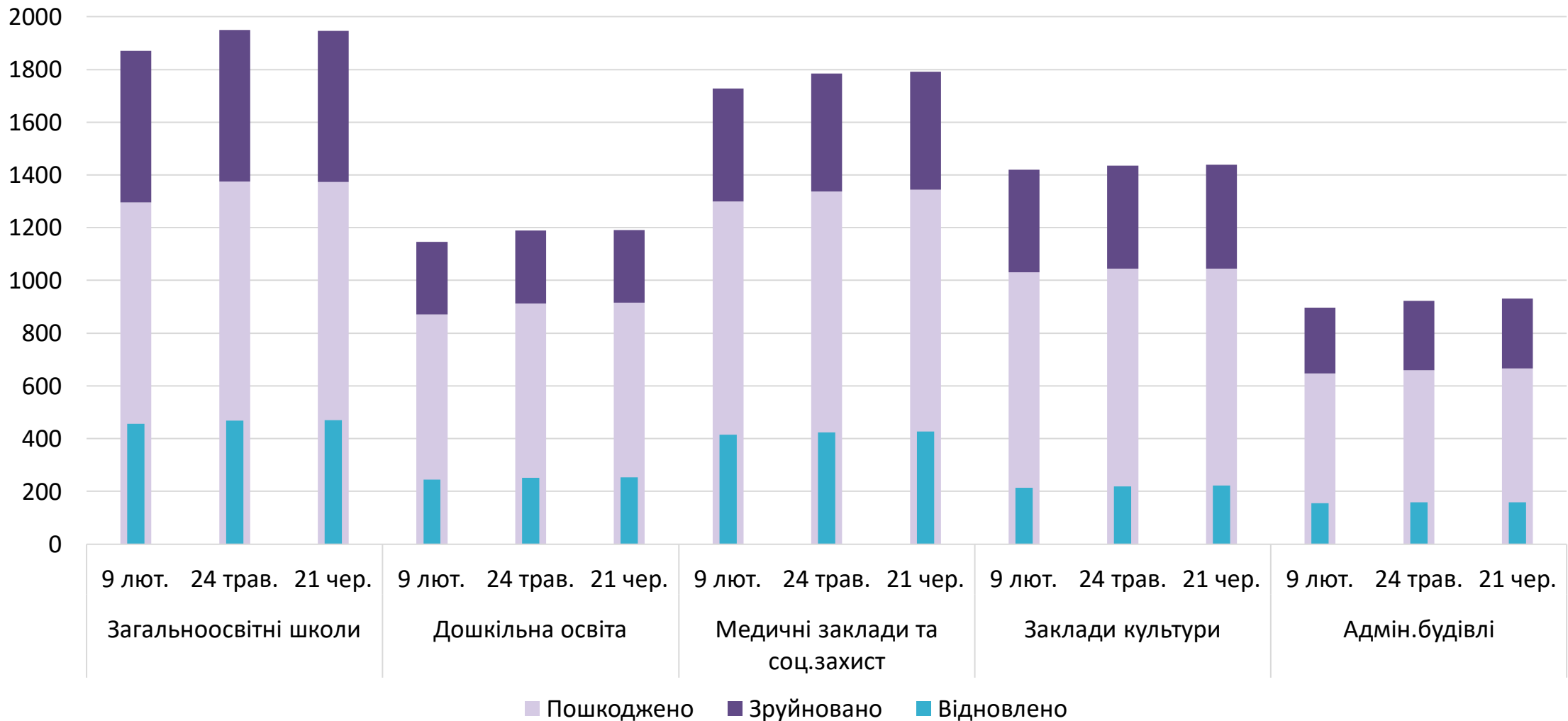

DREAM: Миколаївська область, найбільші проекти

Руйнування соціальної інфраструктури продовжуються, відновлення повільне, але будують укриття та підземні школи

24.05.2024- 21.06.2024: завершено відновлення трьох соц./мед. закладів, двох закладів дошкільної освіти, чотирьох закладів культури

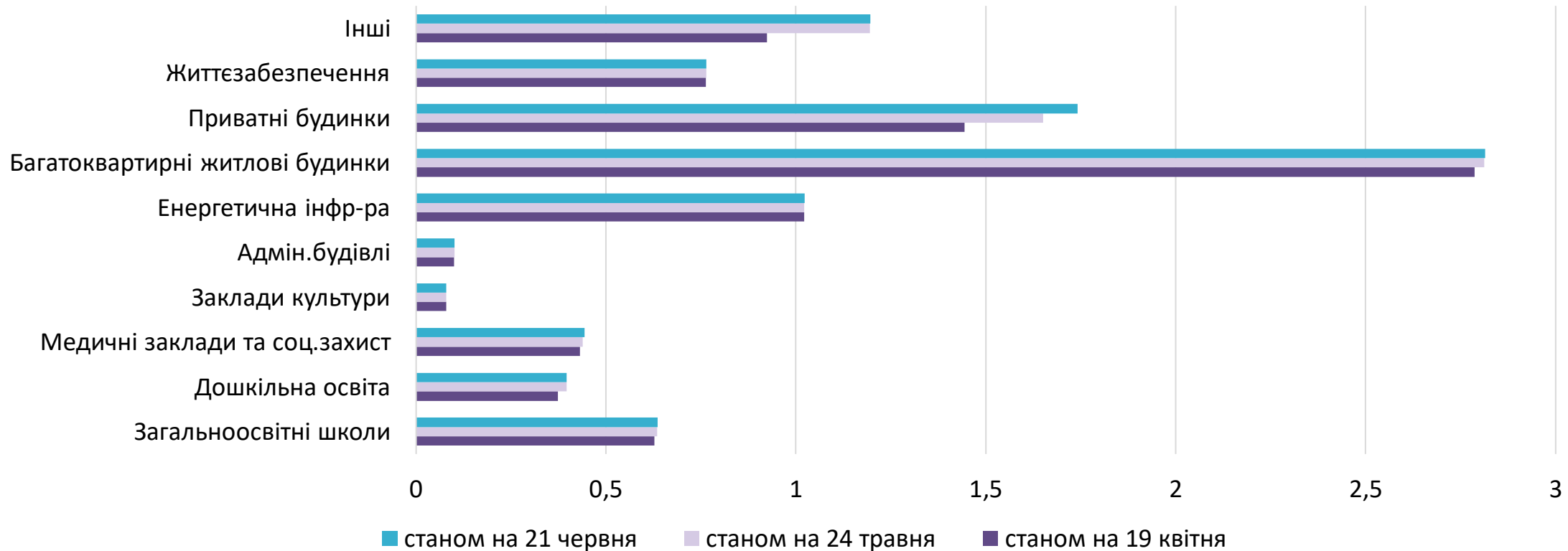

На місцеві проєкти спрямовано 9,2 млрд грн, з яких лише 101 млн грн за останній місяць

З виділених 9,2 млрд грн коштів: 43% припадає на державний, 29,5% на місцеві бюджети, а решта – це інші джерела фінансування

В червні фактично витратили вдвічі менше коштів, ніж у травні. Водночас є фінансування за рахунок коштів Європейського центрального банку, тому сподіваємось на новий конкурс

Спрямований обсяг коштів на відновлення, млрд грн

Примітка: фінансування з державного та місцевих бюджетів, які виконуються на місцях (не включає фінансування через Агентство відновлення)

Джерело: Мінвідновлення

єВідновлення

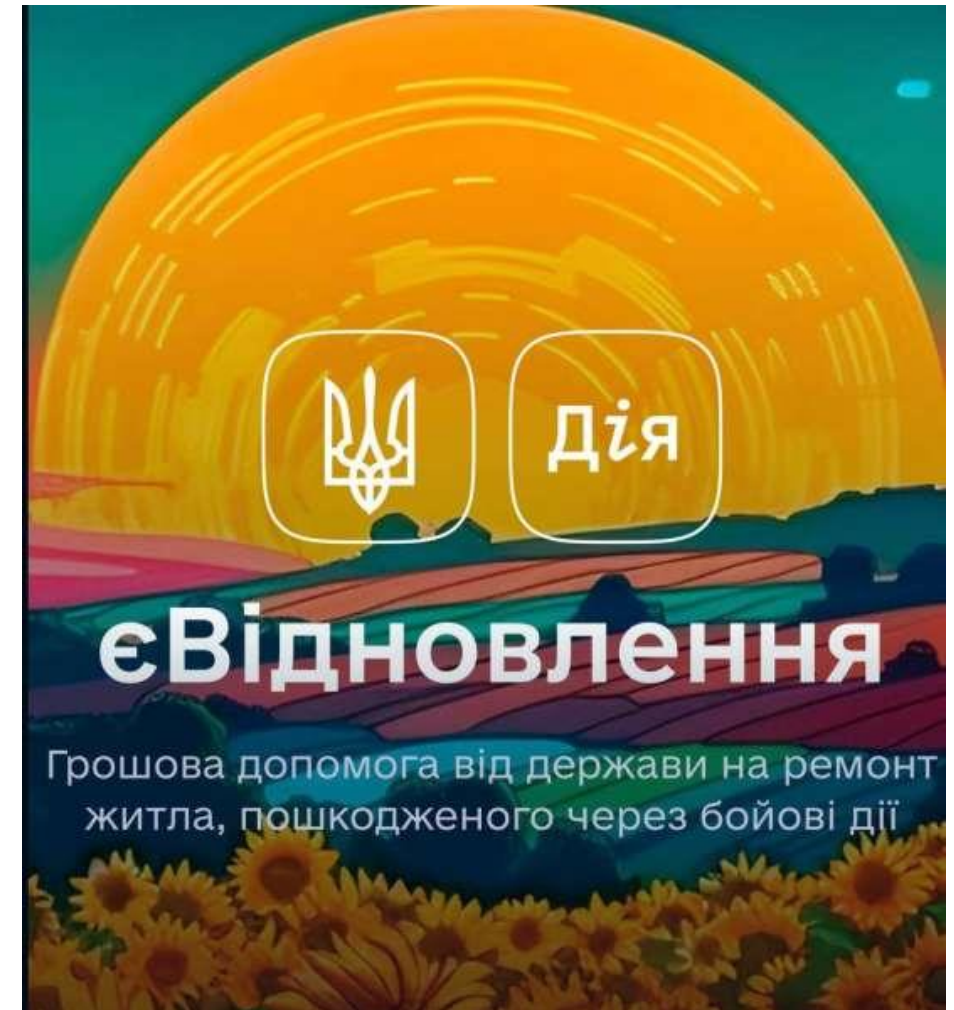
За наявною інформацією в червні пригальмувалось фінансування програм компенсації за пошкоджене та зруйноване житло єВідновлення через брак коштів

Водночас під час конференції в Берліні – URC2024 – уряд України підписав дві важливі угоди для продовження виплат компенсацій за цією програмою:

- Про черговий транш від Світового банку в межах програми «HOPE»
- Про фінансування програми з боку Банку розвитку Ради Європи

Тому фінансування буде

Важливо, що у 2023 році Програму єВідновлення фінансували передусім за кошти Фонду ліквідації наслідків збройної агресії, в якому зараз коштів немає (джерело наповнення Фонду – кошти з російських конфіскованих активів)

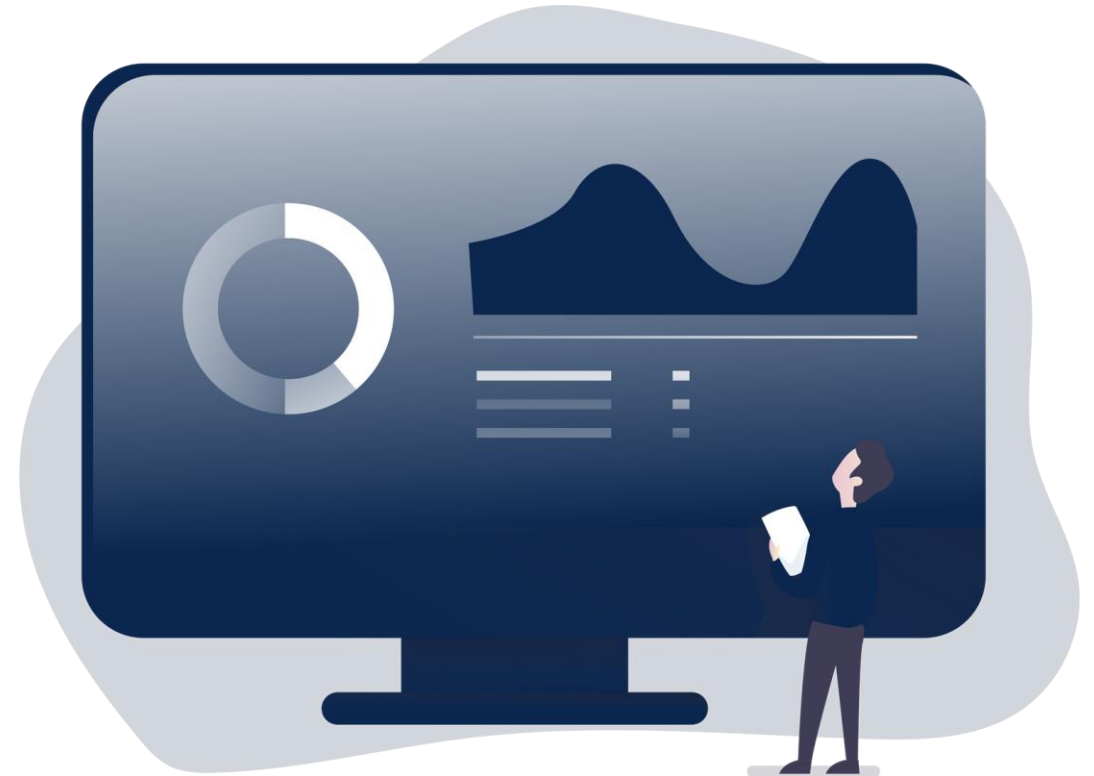

Аналіз закупівель відбудови

Ключові цифри закупівель у січні-травні 2024 р.*

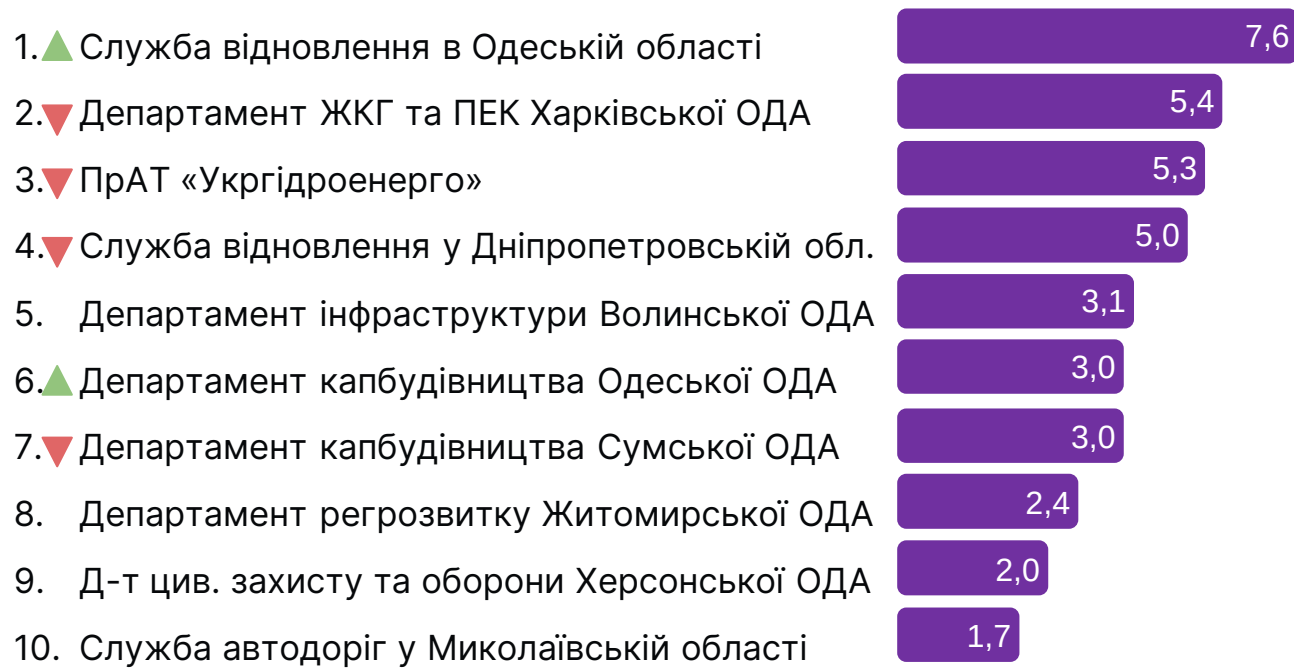
- У січні-травні 2024 року оголошено 45 тис. будівельних закупівель. З них завершені 91,9% (41,4 тис.), не відбулися - 3,5%, скасовані - 1,6%, ще тривають - 3,0%.
- Сума завершених закупівель за перші 5 місяців року становить 96,8 млрд грн, у тому числі поточна сума закупівель травня - 12,1 млрд грн.
- Електронна система була використана для 6,8 тис. завершених закупівель (16,6%) на загальну суму 47,6 млрд грн (49,2%)
- Оборонні закупівлі в січні-травні становили 21,8 млрд грн – 22,6% від загальної суми будівельних закупівель.
- Сума оборонних закупівель в травні зменшилася в'ятеро порівняно з квітнем – до 615 млн грн.

* – станом на 17 червня 2024 року

Лідери закупівель – січень-травень 2024 року

Топ-10 організаторів (млрд грн)

Частка топ-10 у всіх закупівлях

40%

Топ-10 переможців (млрд грн)

Частка топ-10 у всіх закупівлях

25%

Найбільші будівельні тендери січня-травня 2024 р.

№	Зміст закупівлі	Організатор	Переможець	Вартість закупівлі, млрд грн
1.	Будівництво для захисту Дністровської ГАЕС	ПрАТ «Укргідроенерго»	ПрАТ «Елітбуд-1»	4,2
2.	Будівництво магістрального водогону для міста Кривий Ріг	Служба відновлення у Дніпропетровській обл.	«Автомагістраль-Південь»	2,4
3.	Будівництво магістрального водогону Хортиця-Марганець	Служба відновлення у Дніпропетровській обл.	Група компаній «Автострада»	2,1
4.	Експлуатаційне утримання доріг загального користування	Служба відновлення в Одеській області	ТОВ «Ростдорстрой»	1,5
5.	Експлуатаційне утримання доріг загального користування	Департамент дорожнього господарства ЛьвівОДА	ТОВ «Шляховик-Т»	1,5

Закупівлі січня-КВІТНЯ 2024 року

Закупівлі травня 2024 року

У травні – менше скарг і дискваліфікацій лотів

Скарги та дискваліфікації лотів завершених закупівель з використанням електронної системи

К-ть учасників	К-ть і % закупівель		Сума (млрд) і % закупівель		К-ть дискваліфікацій / скарг	у тому числі в травні
1 учасник	5203	75,6%	30,1	59,2%	1 / 16	0 / 0
2 учасники	971	14,1%	7,8	17,4%	361 / 82	48 / 0
3 учасники	389	5,7%	5,4	14,0%	184 / 46	9 / 1
4 учасники	156	2,3%	2,5	5,2%	84 / 29	6 / 0
5 учасників	81	1,2%	1,5	3,8%	57 / 20	8 / 1
6 учасників	38	0,5%	0,8	0,2%	14 / 2	0 / 0
7-13 учасників	40	0,6%	0,4	0,2%	21 / 9	1 / 0
Разом завершених закупівель з використанням електронної системи	6883	100,0%	47,6	100,0%	722 / 204	72 / 2

- 3/4 закупівель з використанням електронної системи залишаються неконкурентними. Серед усіх закупівель – неконкурентні 95,9%. У травні ці показники ще вищі – 83,3% і 98,0% відповідно.
- Кількість скарг і дискваліфікацій лотів у травні зменшилася у 3,2 та 23 рази відповідно, порівняно з показниками, що були у квітні.
- Частка закупівель з 2 учасниками серед конкурентних закупівель зросла до 58%.
- Протягом останніх 12 місяців кількість скарг у травні виявилася найменшою.

Журналістські розслідування

Дисклеймер. Будь ласка, майте на увазі, що журналістські розслідування можуть не враховувати всі можливі нюанси та бути необ'єктивними в певних випадках. Рекомендується ставитись з обережністю до отриманої інформації і не використовувати її для остаточних висновків без додаткового дослідження та перевірки фактів.

Журналістські розслідування за останній місяць*

Топ-5 медіа за кількістю розслідувань про відбудову

НАШІ ГРОШІ

Загальні особливості журналістських розслідувань про закупівлі

- Із поживавленням активності закупівель почастишали і розслідування щодо порушень при відбудові.
- Найчастіші теми для матеріалів в медіа – можливі порушення при закупівлях, порушення кримінальних справ та винесення вироків по них.
- Інша тема для медіа – недосконалість процедур закупівель та шляхи їх виправлення. Ця тема має потенціал для подальшого розвитку.
- На фоні поступового підвищення конкурентності закупівель збільшується кількість повідомлень про оголошення тендерів під конкретного учасника або відхилення «непогоджених» заявок.

Топ-5 новин місяця по темі

24 червня НАШІ ГРОШІ

Після відставки Кубракова і Найєма, у дорожні тендері повернулися заточки Великого будівництва: три закупівлі на утримання доріг у Вінницькій області були злиті «Автостраді» із знижкою 3%

НАШІ ГРОШІ

21 червня

В протирадіаційне укриття ліцею в Києві за 41,3 млн грн зашили вдвічі дорожчу доставку бетону, кабелі і генератор

11 червня

БЕБ виявили ризики у двох тендерах на Полтавщині по реконструкції порткомплексу та педіатричного відділення лікарні загальною вартістю 177 млн грн.

10 червня

"Укргідроенерго" уклало договори для захисту та відновлення грн, більшість - без торгів

6 червня

Житомирські правоохоронці підозрюють начальницю Відділу освіти Романівської селищної ради у недбалості, яка «не помітила» підробку документів Підрядник підробив документи під час ремонту 6 укриттів для дітей, через що йому переплатили 300 тис. грн.

Відбудувуй ліпше Build back better

Концепція «Відбудувуй ліпше, ніж було»

- За оцінкою Світового банку станом на лютий 2024 року Україна потребує на відбудову та відновлення 486 млрд дол. США
- Йдеться не про відбудову як було, а про відбудову «Відбудуй ліпше, ніж було» - тобто «Build Back Better»
- Відповідно до звіту Світового банку – відбудова ліпше, ніж було, включає такі компоненти:
 - ✓ Вища енергоефективність
 - ✓ Модернізація
 - ✓ Дотриманні стандартів сталості
 - ✓ Ліпша функціональність, зокрема безбар'єрність
 - ✓ Стійкість до змін клімату, зокрема декарбонізація
- Звісно також важливо:
 - ✓ Запровадити стандарти ЄС
 - ✓ Зелена економіка

Важливий, але складний вибір: більше чи якісніше

- Фінансування на проєкти відновлення дуже обмежене і суттєво менше, ніж передбачено в звіті Світового банку щодо потреб нагального фінансування у 2024 році
- Тому пріорітизація об'єктів, які відновлюють – надважлива
- Але також важливо визначити, як саме відбудовувати, і тут важливо розуміти елементи «Ліпше ніж було»
- Безбар'єрність однозначно варто забезпечувати: заклади мають бути доступними для осіб з інвалідністю:
 - ✓ стандарти вже ухвалені – їх треба дотриматись

Про безбар'єрність детальніше в [Моніторингу №6](#) в лютому 2024 року

Важливий, але складний вибір: більше чи якісніше

- Енергоефективність та енергонезалежність:
 - ✓ «Як було»: відновити більше зараз, сьогодні дешевше, але в майбутньому дорожче утримувати та швидше треба перебудовувати
 - ✓ «Ліпше ніж було»: відновити менше зараз, бо така відбудова дорожча, але дешевше утримувати пізніше
- Йдеться як про житло, так і різноманітні заклади соціальної інфраструктури
- Зокрема:
 - ✓ Ліпше якісно відремонтувати ще один клас чи поставити сонячну панель?
 - ✓ Побудувати ще один модульний будинок для ВПО чи поставити сонячні панелі на кількох інших?
 - ✓ Зробити тепловий насос чи зекономити на них?
 - ✓ Поставити трикамерні чи однокамерні вікна?
- Про енергоефективність детальніше в [Моніторингу №7](#)

Що робити зараз?

- Питання складне, бо людям вже потрібен доступ до житла, медицини та освіти, а тому ніби швидкість важливіша
- Але така модель нестійка, оскільки в майбутньому видатки на утримання будуть високі
- Тому нагально важливий діалог між різними заінтересованими сторонам, який має бути відкритий та доступний
- Визначення параметрів відбудови мають стосуватись і донорів, які допомагають у відбудові
- Важливо для нового житла ухвалити нові стандарти будівництва, які будуть відповідати європейським Nearly-zero energy and zero-emission buildings (відповідно з викидами близько нуля або з нульовими викидами)
- Також варто визначити часові рамки, коли ці стандарти будуть ухвалені
- Для старого житла важливими будуть програми дешевших кредитів на кшталт «теплих кредитів»
- Водночас термомодернізація освітніх та медичних закладів на сьогодні є дуже важливою: тому при відбудові та відновленні варто це враховувати

Моніторинг окремих напрямків

*Будівництво магістральних водогонів
Карачунівське водосховище – Кривий Ріг
– Південне водосховище, Марганець –
Нікополь, Хортиця (ДВС2) – Томаківка
Розмінування*

- **13 млрд грн** – загальний поточний кошторис будівництва відповідно до підписаних за результатами тендерів договорів з підрядниками.
- **13,7 млрд грн** – сума коштів, виділених Кабінетом Міністрів України на прокладання водогонів на Дніпропетровщині у 2023-2024 роках ([22 березня 2024 року КМУ виділив додаткові 5,2 млрд грн](#)).
- **13,3 млрд грн** (96,7% від виділених) сплачено на користь підрядників будівництва у серпні, жовтні й грудні 2023 року і в квітні-червні 2024 року.
- Магістральний водогон – це 3 ділянки загальною протяжністю 155 км:
 - Інгулець – Південне водосховище (Кривий Ріг): [ввели в експлуатацію 8-го травня 2024 року](#)
 - Марганець – Нікополь – Покров: [ввели в експлуатацію 18-го червня 2024 року](#)
 - Запоріжжя – Томаківка – Марганець: [ввели в експлуатацію 18-го червня 2024 року](#)

Розмінування України (дані станом на 24.06.2024)

- [Мінекономіки запустив інформаційний портал про протимінну діяльність](#) - demine.gov.ua. На ньому акумулюватиметься вся інформація про гуманітарне розмінування і стане єдиним вікном для фермерів, операторів протимінної діяльності, донорів тощо.
- [Країни-учасниці Ukraine Recovery Conference](#) додатково виділили понад **35 млн дол. США** на підтримку гуманітарного розмінування в Україні
- [У травні сапери очистили і повернули аграріям 29,8 тис. га с/г земель](#), серед них зокрема в Херсонській області – 26,9 тис. га.
- [Станом на травень 2024 року](#), в Україні залучено **730 піротехнічних груп, 3 980 саперів і 69 машин механічного розмінування**. Кількість сертифікованих операторів – **42**, а ще **53** – в процесі сертифікації.
- [ВР ухвалила в 1-му читанні і за основу законопроекти](#), які передбачають звільнення від ПДВ і митних платежів на вивезення товарів для потреб виробництва і ремонту машин механічного розмінування.

Обстежено: 108,4 тис. га (+ 10,1 тис. га)

Знищено > 173,8 тис. (+ 12,5 тис.) **вибухонебезпечних предметів**

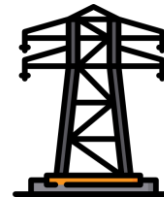
Очищено:

2,6 тис. км
залізниці
(+ 7,1 км)

905,1 км
автодоріг
(+9,3 км)

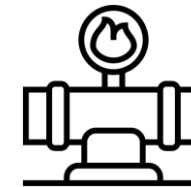
489,4 км ліній
електромереж

337,9 га
лісів
(+6,7 га)

25,5 га
акваторій
(+0,1 га)

66,9 км
газогонів
(+10,0 км)

Дякуємо за увагу!

**Проект «Контроль витрат на
відновлення України»**

